

# PTUJSKI LIS

Uredi.  
Ptuj, S.  
rotov.  
Rokopisi

## Politično gospodarski tednik.

Štev. 13

Ptuj, 27. marca 1921

III. letnik

Našim naročnikom smo doposlali opomine za naročnino. Mnogi so se resnemu pozivu odzvali, mnogi ne.

Proti poslednjim bomo morali rabiti zadnje sredstvo — sodno pot. Krivi si bodo sami, kajti mi smo bilo zelo, zelo potrpežljivi.

Upravništvo.

### Cvetna nedelja - Velika noč.

Hosana je klicalo izraelsko ljudstvo na cvetno nedeljo Izveličarju, a čez nekaj dni: križajmo ga! Izveličar pa je prenesel tudi sramotenje in križanje, a s svojim vstajenjem zmagovalno pokazal, da je njegovo delo neminljivo, ki se ne da streti s človeško silo.

Nekaj podobnega doživljamo te dni. Veselja pijana tržaška množica, nahujskana po brezvestnih fašistih, je na cvetno nedeljo slovesno sprejela vladne zastopnike italijanske, ki naj bi javno proglasili priklonitev po veliki večini slovanskega Primorja k Italiji.

Slovansko ljudstvo je pa mrko gledalo to slavlje, njegovo srce je presunil znova meč žalosti, ker dobro ve, da vse to naznanja zanj dneve trpljenja.

Pa ne samo primorskih Slovanov, tudi njihove brate po širni Jugoslaviji je presunil ta dan meč žalosti. Zakaj tudi mi čutimo kot dobri bratje in sestre ono veliko trpljenje, katero je zadelo naše rojake pod italijansko oblastjo.

Po vsej širni Sloveniji in dalje po Hrvaški smo na cvetno nedeljo hoteli tudi javno pokazati svojo žalost nad neusmiljeno

usodo, ki je zadela naše rojake. Priredile so se veličastne žalne manifestacije v Ljubljani, v Zagrebu, v središčih Slovencev in Hrvatov, da izrazijo ne samo svojo žalost in sočutje, nego tudi javno protestirajo proti krivični zasedbi naših krajev.

Tudi manjši kraji niso zaostali. V Ptuj se je vršilo žalno zborovanje pred mestno hišo. Udeležila se ga je šolska mladina s svojimi učitelji, udeležila so se ga razna društva, prisostvovalo je na stotine ljudstva, iz Maribora pa so prihiteli Sokoli na konjih. Zborovanje je otvoril predsednik Jugoslovanske matice v Ptuj dr. Kotnik. Mestni gerent dr. Senčar je v jedrnatih besedah ožigosal zahrbtno in krivično ravnanje italijansko, ki je zaslužilo toliko tisoč naših najboljših, najzavednejših bratov in sester. Prof. Sovre pa je v pesniški obliki primerjal naše zaslužne brate pepeluški, kateri se pod neusmiljeno mačeho hudo, hudo godi. Ali pride čas, ko se pojavi na vzhodu na belem konju zmagovit vitez Jurij, ki osvobodi pepeluško hude mačeha. Misel osvobojenja in zedinjenja naj živo bdi v prsih vsakega zavednega Slovenca. Odrasli naj z neumornim delom krepijo naše stanje, mladina pa naj na tem trdnem temelju izvrši častno narodno nalogo.

Ako stori vsak svojo dolžnost, mora priti tudi za naše zaslužne brate velika noč, dan vstajenja, dan osvobojenja. Ta dan pa ne bo le za nje dan vstajenja, nego tudi za nas. Saj mi brez odtrganih bratov ne moremo živeti popolnega življenja. Čutiti se moramo tudi mi toliko časa teptane, nesvobodne, dokler ne zasije vsem nam dan svobode, dokler se ne uresniči Gregorčičeve besede: „Bog živi vse Slovence, pod streho hiše ene!“

### Izvolitev monsignora Bulića za častnega člana ptujskega muzejskega društva.

Na občnem zboru Muzejskega društva v Ptuj, ki se je vršil dne 12. marca 1921, je utemeljeval tajnik g. V. Skrabar odborov predlog, naj se imenuje don Franc Bulić za častnega člana našega Muzejskega društva. Izvajal je: Odbor našega društva je v zadnji seji enoglasno sklenil, predlagati danes zborujočemu občnemu zboru, naj imenuje don Franc Bulić, ravnatelja državnega muzeja v Splitu v Dalmaciji, za častnega člana. V kratkih potezih bom orisal starčka don Frana, kakor ga imenujejo Dalmatinci.

Don Fran Bulić je bil rojen v Vranjici med Splitom in Salono 4. oktobra leta 1846. obhaja torej v jeseni svoj 75. rojstni dan. Določili so ga za duhovski stan. Kmalu nato, ko je dokončal svoje študije, je bil imenovan kot posvetni duhovnik za gimnazijskega profesorja v Splitu, kjer je deloval mnogo let kot učitelj in bil pozneje imenovan tudi za gimnazijskega ravnatelja.

Zelo zgodaj pa se je že docela posvetil študiju splitskih in salonskih starin ter jugoslovanski zgodovini sploh. Po svojih izvrstnih raziskavanjih posebno na polju starokr-

ščanske arheologije si je učen duhovnik pridobil svetoven sloves. Trud svojih raziskavanj je objavljaval v 39 letnikih časopisa „Bulletino archeologico di storia Dalmata“, ki sedaj izhaja v hrvatskem jeziku. Poročila in članke izpod njegovega peresa najdemo skoraj v vseh strokovnih evropskih listih. Pred mnogimi leti je bil tudi imenovan za ravnatelja državnega muzeja v Splitu; kratko pred izbruhom svetovne vojske je bilo zgrajeno pod njegovim vodstvom krasno muzejsko poslopje v Splitu. Sedaj postavljajo in razvrščujejo pod njegovim vodstvom in s pomočjo dr. Abramića, ki je nam vsem dobro znan, tam velikanski antični material. Tam muzej bopoleg muzeja v Sarajevu izmed najlepših v naši državi. Da se je ohranila Dioklecijanova palača v Splitu, se imamo tudi Buliću zahvaliti. Izmed njegovih znanstvenih del naj navedem hronotakso splitskih škotlov, opis grobne plošče hrvatske kraljice Jelene, ki jo je sam našel, opis svetovnoznanih bazalik v Saloni in pred kratkim izkopanih v Monasterinu. Po svojih znanstvenih raziskovanjih je prišel pač z vsemi možmi svoje stroke v sedanji dobi v dotiko in ne bo menda zgodovinarja, kateremu Bulićevo ime ni ravnotako znano kakor Mommsenovo. Bulić obvlada skoraj vse svetovne jezike in je prišel v dotiko skoraj z vsemi evropskimi narodi. Postal je kozmopolit, ki posebno radi znanosti

### Elektrifikacija dravske doline.

Dr. Ing. Král.

(Konec.)

Da se zasigura vsaj pretežni del glavnice 40 milijonov kron, ki bode potrebna za izvršitev v razdelilnega omrežja, predlagajo strokovnjaki tudi povsem opravičeno, da mora vsak, kdor hoče dobiti električen tok, zagamčiti, ali neposredno vplačati delež na temeljne delnice, in sicer:

1. Za vsako žarnico 1000 K.
2. Za vsako priključeno konjsko silo 2000 K.

Ta znesek se upiše enkrat za vselej in pride do obrestvovanja, ko bode zagamčena prvotnim delnicam določena dividenda. Povsem opravičeno se bode pač zahtevalo od vsakega, kdor se priklasi kasneje, da vpiše znatno večji delež.

Instalacijo na lastnem posestvu si mora vsak posestnik plačati sam. Po današnjih cenah pride en izvod za eno svetilko približno na 450 K. Drobní motorji, 3 do 5 konjskih sil, ki pridejo v poštev za malo obrt in za poljedelsko-gospodarske namene, stanejo danes 14.000 do 16.000 K. Taki drobní motorji so tudi tako urejeni, da se dajo prenašati na razna mesta uporabe. Manjši poljedelci si take motorje lahko nabavijo skupno. Je pač umljivo, da se pri večji izrabi enega takega motorja bode zahteval nekoliko višji pavšal na leto, ali nabavne stroške in obvezne vpise temeljnih delnic si posestniki razdele med seboj, tako da na posameznika odpade le del vseh nabavnih stroškov. Na ta način postane produktivnost električne sile dostopna najširšim slojem prebivalstva.

Zanima nas še, v kakem razmerju bodo

obžaluje, da je nesrečna svetovna vojna različne evropske narode tako razdvojila. Politično se Bulić ni posebno udeleževal. Leta 1908 je bil sicer proti svoji volji izvoljen za poslanca mesta Splita v nekdanji avstr. državni zbor, toda svojega mandata nikoli ni izvrševal. Z dietami (20.000 K) je ustanovil stipendijo, kar posebno lepo osvetljuje njegov nesebičen, blag značaj. Poslali so ga tudi k mirovnim pogajanjem v Pariz. S prejšnjim predsednikom republike Poincarree ga veže dolgoletno prijateljstvo. S tem je Bulić mnogo dosegel, posebno pa to, da je ostala večina otokov v Jadranu v naši državi. Svojega umrlega prijatelja, velikega jugosl. škofa Strošmayerja, ki je več kakor 30 let hodil v sosedno Rogaško Slatino, tudi v tem posnema, da vsako leto pride v ta biser naše dežele. Tudi v našem mestu ni več tujec. Večkrat je šel v Ptuj in se je informiral o delovanju našega društva. Jeseni lanskega leta je pozdravil naš odbor starčka učenjaka v Ptuj. Na kratko še končno omenim, da je Nj. kr. Veličanstvo prestolonaslednik Aleksander odlikoval Bulića z redom Sv. Save II. razreda. Našemu društvu bo tedaj le v čast, če bo smelo šteti monsignora Bulića med svoje; zato predlagam, da se za vezilo k doseženemu 15. lustru imenuje Don Franc Bulić za častnega člana našega Muzejskega društva.